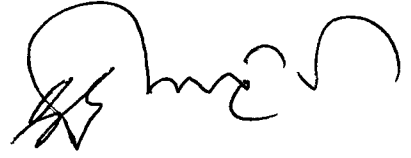

3711
23.01.2017

11368

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

Aşağıdaki sorularımın Başbakan **Sayın Binali Yıldırım** tarafından Anayasa'nın 98' inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Prof. Dr. Mahmut TOĞRUL

Gaziantep Milletvekili

Din ve inanç özgürlüğü, Türkiye'nin kabul etmiş olduğu uluslararası insan hakları bildirilerinde ve taraf olduğu sözleşmelerde düzenlenmiştir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi başta olmak üzere, insan hakları uluslararası mahkemeleri tarafından hakkın içeriği ve hakkın korunmasının gerektirdiklerine ilişkin yorun kararları çerçevesinde de, geniş bir içtihat oluşmuştur.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (1950) Düşünce, Vicdan ve Din Özgürlüğü başlıklı 9. Maddesinde : “Herkes düşünce, vicdan ve din özgürlüğüne sahiptir. Bu hak, din ve inanç değiştirme özgürlüğü ile açık veya özel biçimde ibadet, öğretim, uygulama ve tören kapmak suretiyle tek başına veya toplu olarak dinini ve inancını açıklamak özgürlüğü de içerir. Din veya inancını açıklama özgürlüğü, demokratik bir toplumda ancak kamu güveni, kamu düzeninin, genel sağlığın ve ahlaki ya da başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması için gerekli olan tedbirlerle ve kanunla sınırlanabilir.” denilmektedir.

Anayasa düzenlemeleri ve tüm bu bağlayıcı hukuk kurallarına karşın Türkiye’de, başta Aleviler olmak üzere, diğer farklı inançlara mensup kişi ve grupların (Keldaniler, Nasturiler, Ortodoks Süryaniler, Türk Protestanlar, Yehova Şehitleri) dini/inançsal aidiyetlerinden kaynaklı sorunları devam etmektedir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Cemevlerinin yasal bir zemine kavuşturularak, ilgili yasal düzenlemelerde ibadethane olarak yer alması istemiyle açılan davayı, 2 Aralık 2014 tarihinde karara bağlamış ve Cemevlerinin ibadethane sayılması, ibadethane ayrıcalıklardan yararlanması gerektiğini, Türkiye’nin bunun gereğini yerine getirmeyerek, Sözleşmenin ayrımcılık yasağını düzenleyen 14. Maddesi ile din ve vicdan özgürlüğünü düzenleyen 9. Maddesini ihlal etmekte olduğunu belirtmiştir.

Son olarak ise Maraş'ın Terolar köyünde yeni açılmak istenen 'Terolar Alevi Kültür Derneği' merkez olarak köyün Cemevini göstermek istemeleri üzerine yetkililerin merkez olarak gösterilen Cemevinin, Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesinin kayıtlarına göre taziye evi olarak görüldüğünden kaynaklı dernek merkezi olarak gösterilemeyeceğini belirtmişlerdir. Kurucu üyelerin hazırlamış oldukları tüzüğü, dernekler masasına sunmaları üzerine, dernekler masası yetkililerinin, köy muhtarının Terolar'daki Cemevinin bir dilekçe ile derneğin merkezi olarak gösterilebileceğini belirtmeleri üzerine, kurucu üyeler, Büyükşehir belediyesine başvurdıklarında söz konusu sıkıntı ile karşılaşmışlardır.

Bu bağlamda;

- 1- Türkiye'de Cemevi sayısı kaçtır? Bu Cemevlerinin, il, ilçe, mahalle ve köylere göre dağılımı ne şekildedir? Maraş'ta kaç Cemevi bulunmaktadır?
- 2- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin 2 Aralık 2014 tarihinde vermiş olduğu Cemevlerinin ibadethane sayılması, ibadethane olarak ayrıcalıklardan yararlanması gerektiğine dair kararın gereğini yerine getirmek amacıyla, Hükümet olarak ne gibi yasal düzenleme ve idari uygulamalar yapmaktasınız? Yapılmakta ise bunlar nelerdir?
- 3- Bu kararın gereği olarak, Cemevlerinin ibadethane niteliğiyle yasal bir tanımlamaya kavuşturulması amacıyla, ibadethane tanımını içeren hangi yasalarda değişiklikler yapılarak gerçekleştirilmiştir? Gerekli yasal düzenlemeler yapılmamış ise nedeni nedir?
- 4- AİHM kararından sonra Belediye Meclisleri tarafından kaç Cemevi yasal olarak tanınmıştır? Bu belediyeler hangi partilerin belediyeleridir? Yasal olarak İmar planlarında Cemevi olarak görülen mekânların sayısı kaçtır?
- 5- Cemevleri yasal statüye kavuşturulmamış olması AİHM kararlarının ihlal edildiği anlamına gelmemekte midir?
- 6- Elektrik kullanım bedelleri ve su tüketim bedelleri devlet tarafından karşılanmakta olan Cemevleri var mıdır? Var ise hangileridir?
- 7- Cemevleri yaptırma dernekleri aleyhine açılmış davaların sayısı hakkında bir bilgiye sahip misiniz? Davalar sonucunda kapatılmasına karar verilen dernekler var mıdır?
- 8- Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesinin Terolar köyündeki Cemeviyle ilgili almış olduğu Taziye Evi kararı AİHM kararların aykırı değil midir? Maraş bölgesinde bulunan tüm Cemevleri, taziye evi olarak mı görülmektedir?
- 9- Alevi yurttaşlarımızın inançlarını yaşayabilmeleri için inşa etmiş oldukları Cemevlerinin taziye evi olarak nitelendirilmesi, Alevi toplumu ve inançlarına karşı tahammülsüzlüğün mü bir sonucudur?